

Міністерство освіти і науки України
Волинський національний університет
імені Лесі Українки

Кафедра кримінального права і процесу

Старко О.Л., Чупринський Б.О.

Кримінальне право України

Особлива частина

Методичні рекомендації щодо

підготовки до семінарських занять

(для здобувачів освіти 3 курсу денної форми навчання)

Волинський національний університет
імені Лесі Українки
2023

УДК 343.2(477)(073)
ББК 67.408.0(4УКР)р30-2
С 77

© ВНУ імені Лесі Українки, 2023

*Рекомендовано до друку науково-методичною радою
Волинського національного університету імені Лесі
Українки (Протокол № 3 від 29 листопада 2022 р.)*

Рецензенти:

Кравчук В.М. – доктор юридичних наук, професор кафедри конституційного, адміністративного та міжнародного права, професор

Старко О.Л., Чупринський Б.О.

С 77 Кримінальне право України. Особлива частина: метод. реком. щодо підгот. до семінар. занять. (для здобувачів освіти 3 курсу денної форми навчання, 5 семестр). Луцьк: Волинс. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2022. 20 с.

Методичні рекомендації містять плани семінарських занять, тематику рефератів, перелік ключових термінів і понять, методичні вказівки щодо підготовки до семінарських занять, а також перелік рекомендованої літератури.

**УДК
343.2(477)(073)
ББК**

67.408.0(4УКР)р30-2

© Старко О.Л., Чупринський Б.О. 2023

Вступ

Важливу роль у засвоєнні теорії кримінального права відіграють семінарські заняття. Семінарські заняття є однією з форм роботи здобувачів освіти денної та заочної форм навчання по оволодінню навчальним матеріалом з дисципліни “Кримінальне право України”.

Мета семінарських занять – це постановка та дискусійне обговорення найактуальніших питань кримінального права (з опрацюванням тем у вигляді рефератів, доповідей, співдоповідей, відповідей студентів тощо).

Семінарські заняття проводяться по основних питаннях курсу. Під час підготовки до семінарських занять студентам потрібно вивчити відповідні законодавчі та інші нормативні акти, які зазначені у навчальних завданнях. Джерелом потрібної для підготовки до семінару інформації є підручники і конспект лекцій, а з питання, що викликає підвищений інтерес – додаткова література.

При підготовці відповідей на питання, що містяться у завданнях, необхідно виробляти навички самостійної роботи з нормативним матеріалом. Слід використовувати також рекомендовані монографії, наукові публікації.

Підготовленість здобувача освіти до заняття засвідчується наявністю у нього конспекту, в якому цитуються положення нормативних актів, дається письмове вирішення практичних ситуацій. Відсутність конспекту свідчить про те, що здобувач освіти не готовий до заняття, і є підставою для виставлення йому незадовільної оцінки.

Виступаючи на семінарському занятті, здобувач освіти повинен викласти суть питання, запропонувати своє вирішення і обґрунтувати його. З дозволу науково-педагогічного працівника інші здобувачі освіти доповнюють доповідача або висловлюють свої точки зору.

У кінці обговорення науково-педагогічний працівник підсумовує його результати, висвітлює позитивні сторони і недоліки відповідей, виставляє оцінки у журнал.

СЕМІНАРСЬКІ ЗАНЯТТЯ

Тема 1. Поняття та значення Особливої частини кримінального права

Семінарське заняття №1 (2 год.)

1. Поняття, ознаки та значення Особливої частини.
2. Структура Особливої частини КК України.
3. Види норм Особливої частини КК України.
4. Методика аналізу конкретних складів кримінальних правопорушень.
5. Кримінально-правова кваліфікація.

Тематика рефератів

1. Підстави кримінально-правової кваліфікації.
2. Умови криміналізації діянь.
3. Принципи побудови Особливої частини КК України.

Виконати завдання:

1. Дати визначення понять: кримінальне право, Особлива частина кримінального права, родовий об'єкт кримінальних правопорушень, диспозиція норми Особливої частини, види диспозицій, заборонні норми, заохочувальні норми, структура Особливої частини, кваліфікація кримінальних правопорушень,

кваліфікація суспільно небезпечних діянь, криміналізація, декриміналізація діянь.

2. Навести приклади диспозицій норм Особливої частини КК: простих, описових, бланкетних, відсильних.
3. Наведіть приклади бланкетних диспозицій за розділом II “Кримінальні правопорушення проти життя та здоров'я особи” VIII “Кримінальні правопорушення проти довкілля”.
4. Назвіть фактичну та нормативну підстави на прикладі умисного вбивства, вчиненого з особливою жорстокістю.
5. Напишіть формулу кваліфікації закінченого замаху на умисне вбивство, яке вчинене на замовлення, незакінченого замаху на умисне вбивство двох або більше осіб, підбурювання до вчинення умисного вбивства з мотивів національної нетерпимості, пособництво диверсії, вчиненій в умовах воєнного стану.

Література до теми

1. Кримінальний кодекс України від 5.04.2001 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>

2. Кримінальне право України. Особлива частина : *навчальний посібник. Конспект лекцій* / Дідківська Г.В., Нікітін Ю.В., Мірошніченко С.С., Курбатова І.С., Бодунова О.М., Гмирін А.А., Завидняк І.О., Лугіна Н.А., Мудряк Т.О., Топчій В.В., Драган О.В. ; За загальною редакцією Топчія В.В. Ірпінь, 2021. 206 с.
3. Кримінальне право України. Особлива частина *Навчальний посібник* / В.Л. Ортинський, К.Б. Марисюк, Я.В. Ступник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2018. 424 с.
4. Кримінальне право України. Особлива частина: *навч. посіб.* / А.А. Васильєв, О.О. Житний, Є.О. Гладкова та ін.; за заг. ред. проф. О.М. Литвинова. Харків : Право, 2020. 656 с.
5. Кримінальне право України: Особлива частина : *підручник* / В.Я. Тацій, В.І. Борисов, В.І. Тютюгін та ін. ; за ред. В.Я. Тація, В.І. Борисова, В.І. Тютюгіна. 6-те вид., перероб. і допов. Харків : Право, 2020. 768 с.
6. Кримінальне право України. Особлива частина : *навч. підручник* / за заг. ред. Топчія В. В. Ірпінь : ТОВ "Твори", 2021. 402 с.
7. Кримінальний кодекс України з постатейним коментарем, висновками Верховного Суду : станом на 01.01.2021 / упоряд. С.Г. Туманов. 2-ге вид., перероб. і допов. Харків : Право, 2021. 976 с.
8. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / за заг. ред. О.М. Джужі, А.В. Савченка, В.В.Чернея. 2-е вид., перероб і допов. Київ: Юрінком Інтер, 2018.1104 с.
9. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / За ред. М.І. Мельника, М.І. Хавронюка. 9-е вид., переробл. та допов. Київ : Юридична думка, 2019. 1288 с.
10. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України. За заг. ред. доктора юрид. наук, проф. І.М. Копотуна. Київ : Професіонал, 2021. 912 с.
11. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України. Станом на 20 січня 2018 року / За заг. ред. Глунька В.В. Київ: Видавничий дім «Професіонал», 2018. 784 с.
12. Постанови Пленуму Верховного Суду України в кримінальному судочинстві / упоряд.: Вереша Р.В., Карпунцов В.В. Київ : Алерта, 2022. 322 с.
13. Сухонос В.В., Сухонос В.В., Білокінь Р.М. Кримінальне право України. Особлива частина. Суми : Університетська книга, 2020. 672 с.
14. Туркот М.С., Столітній А.В., Шмаленя С.В., Снігар М.І. Кримінальний кодекс України з постатейними матеріалами практики Європейського суду з прав людини. Київ : Норма права, 2022. 1104 с.

ТЕМА 2. Злочини проти основ національної безпеки України

Семінарське заняття №2-3 (4 год.)

1. Дії спрямовані на насильницьку зміну, чи повалення конституційного ладу або на захоплення державної влади.
2. Кримінально-правова характеристика злочинів, передбачених ст.ст. 110, 110-2 КК України.
3. Кримінально-правова характеристика державної зради.
4. Кримінально-правова характеристика колабораційної діяльності.
5. Кримінально-правова характеристика пособництва державі-агресору.
6. Кримінально-правова характеристика диверсії.
7. Кримінально-правова характеристика шпигунства.
8. Кримінально-правова характеристика перешкоджання законній діяльності Збройних Сил України та інших військових формувань.
9. Кримінально-правова характеристика складу злочину, передбаченого ст. 114-2 КК України.

Тематика рефератів

1. Суспільна небезпечність колабораційної діяльності.
2. Кримінологічний портрет колаборанта.
2. Відмінність між шпигунством, як формою державної зради та шпигунством, як самостійним злочином.

3. Спеціальний потерпілий у злочині «Посягання на життя державного чи громадського діяча».

4. Поняття національної безпеки, як родового об'єкту злочинів, передбачених розділом I Особливої частини КК.

5. Об'єктивна сторона пособництва державі-агресору.

Виконати завдання:

1. Дати визначення понять: державна зрада, колаборант, національна безпека, конституційний лад, державна влада, державна зрада, держава-агресор, шпигунство, диверсія, територіальна цілісність та недоторканність України, воєнний стан, збройний конфлікт, надзвичайний стан.
2. Проаналізувати дані офіційної статистики стосовно кримінальних правопорушень, передбачених ст.ст. 109 - 114-2 КК України за 2022 р., згідно даних звіту Офісу Генерального прокурора України «Про зареєстровані кримінальні правопорушення та результати їх досудового розслідування» (URL:<https://gp.gov.ua/ua/posts/pro-zareyestrovani-kriminalni-pravoporushennya-ta-rezultati-yih-dosudovogo-rozsliduvann...>).
3. Проаналізувати вироки за ст.ст. 109-114-2 КК України (Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/>)
4. Змодельовати ситуацію, яка відображає діяння, що містить склад: дій, спрямовані на насильницьку зміну чи повалення конституційного ладу або на захоплення державної влади, посягання на територіальну цілісність і недоторканність України, державної зради,

колабораційної діяльності, диверсії, перешкоджання законній діяльності Збройних Сил України та інших військових формувань, несанкціонованого поширення інформації про направлення, переміщення зброї, озброєння та бойових припасів в Україну, рух, переміщення або розміщення Збройних Сил України чи інших утворених відповідно до законів України військових формувань, вчинене в умовах воєнного або надзвичайного стану.

5. Розмежуйте колабораційну діяльність та державну зраду, колабораційну діяльність та пособництво державі-агресору.

Література до теми

1. Антонюк Н. Державна зрада і колабораційна діяльність. *Слово Національної школи суддів України*. 2021. № 4. С. 56–68.
2. Бантишев О.Ф., Шамара О.В. Кримінальна відповідальність за злочини проти основ національної безпеки України (проблеми кваліфікації): *монографія*. Луганськ: ТОВ "Віртуальна реальність", 2014.
3. О. О. Дудоров, Р.О. Мовчан. Відповідальність за пособництво державі-агресору: проблеми кваліфікації та вдосконалення кримінального закону. *Вісник Асоціації кримінального права України*, 2022, № 2(18). С. 95-117.
4. Дудоров О.О., Хавронюк М.І. Кримінальне право України: *Навч. посібник* / За заг. ред. М.І. Хавронюка.К.: Ваіте, 2014. 944 с.

5. Кравчук, О. Бондаренко М. Колабораційна діяльність: аналіз нової статті 111-1 КК. ГО «Вектор прав людини». Київ, 2022. URL:<http://hrvector.org/podiyi/22-03-20-mbo>
6. Кузнецов В. В., Сийплові М. В. Кримінальна відповідальність за колабораційну діяльність як новий виклик сьогодення. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право»*. 2022. Вип. 70. С. 381–388.
7. Мовчан Р. О. Аналіз кримінально-правової новели про несанкціоноване поширення військово значущої інформації (ст. 114-2 Кримінального кодексу України). *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. № 4. С. 326–330.
8. Мовчан Р. О. «Воєнні» новели Кримінального кодексу України: правотворчі та правозастосовні проблеми: *монографія*. Київ: Норма права, 2022. 241 с.
9. Про національну безпеку України: Закон України від 21 червня 2018 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#n355>
10. Новели кримінального законодавства України, прийняті в умовах воєнного стану: наук.-практ. комент. / А. А. Вознюк, О. О. Дудоров, Р. О. Мовчан, С. С. Чернявський та ін.; за ред. А. А. Вознюка, Р. О. Мовчана, В. В. Чернея. Київ: Норма права, 2022. 278 с.
11. Письменський Є. О., Мовчан Р. О. Новели кримінального законодавства України про колабораційну діяльність. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. № 6. С. 356–360.
12. Письменський Є. О., Мовчан Р. О. Ідеологічний та культурноосвітній колабораціонізм: окремі проблеми

тлумачення та вдосконалення законодавства. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2022. № 2. С. 8–16.

ТЕМА 3. Кримінальні правопорушення проти життя та здоров'я особи

Семінарське заняття № 4 (2 год.)

1. Класифікація кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я особи. Поняття вбивства і його види.
2. Просте умисне вбивство (ч. 1 ст. 115 КК України).
3. Умисне вбивство при обтяжуючих обставинах (ч. 2 ст. 115 КК України).
4. Привілейовані склади умисних вбивств (ст.ст. 116-118 КК України).

Семінарське заняття № 5 (2 год.)

1. Поняття і види кримінальних правопорушень проти здоров'я особи
2. Умисне тяжке тілесне ушкодження.
3. Умисне середньої тяжкості тілесне ушкодження. Легке тілесне ушкодження.
4. Побої та мордування.
5. Кримінально-правова характеристика домашнього насильства.
6. Кримінально-правова характеристика катування.

Семінарське заняття № 6 (2 год.)

1. Зараження соціальними хворобами (ст.ст. 130, 133).
2. Кримінальні правопорушення, які вчиняються у сфері медичного обслуговування населення.
3. Інші кримінальні правопорушення, які ставлять у небезпеку здоров'я особи.

Теми рефератів, доповідей

1. Схиляння до самогубства як одна із альтернативних форм діяння як ознаки об'єктивної сторони складу доведення до самогубства.
2. Проблема суїциду в Україні (стан за останні 5 років, причини явища).
3. Відмінність тяжкого тілесного ушкодження, що спричинило смерть потерпілого від умисного вбивства та вбивства через необережність.
4. Побої і мордування. Їх відмінність від тілесних ушкоджень.
5. Відмінність «Залишення в небезпеці» від «Ненадання допомоги особі, яка перебуває в небезпечному для життя стані».
6. Систематичність як ознака об'єктивної сторони домашнього насильства.

Виконати завдання:

1. Дати визначення понять: вбивство, життя, початковий момент та кінцевий момент життя, самогубство, погроза, тілесне ушкодження, побої, мордування, домашнє насильство, катування, соціальні хвороби, ВІЛ (СНІД), поставлення у небезпеку, права пацієнта, донорство, трансплантація, пацієнт, клінічні випробування, залишення в небезпеці, лікарська таємниця, медичний працівник.
2. Розмежуйте тяжке тілесне ушкодження від інших видів тілесних ушкоджень.
3. Охарактеризуйте підставу пом'якшення відповідальності за ст. 116 та ст. 117 КК України.
4. Проаналізувати дані офіційної статистики стосовно кримінальних правопорушень, передбачених ст. 120 КК України за 2018- 2022 р., згідно даних звіту Офісу Генерального прокурора України “Про зареєстровані кримінальні правопорушення та результати їх досудового розслідування” ([URL:https://gp.gov.ua/ua/posts/pro-zareyestrovani-kriminalni-pravoporushennya-ta-rezultati-yih-dosudovogo-rozsliduvann...](https://gp.gov.ua/ua/posts/pro-zareyestrovani-kriminalni-pravoporushennya-ta-rezultati-yih-dosudovogo-rozsliduvann...)).
5. Проаналізувати вироки за ч. 1 ст. 115, ст.ст. 116-119, ст. ст. 121, 126, 126-1, 134, 139, 140 КК України (Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/>)
6. Змодельовати ситуацію, яка відображає діяння, що містить склад: простого умисного вбивства, умисного вбивства, вчиненого у стані сильного душевного

хвилювання, умисного вбивства матір'ю своєї новонародженої дитини, домашнього насильства, катування, залишення у небезпеці, зараження вірусом імунодефіциту людини та іншої невиліковної інфекційної хвороби, розголошення лікарської таємниці.

Література до теми

1. Балабко В. В. Злочини проти життя та здоров'я особи : кримінальна відповідальність медичних працівників: *монографія*. Запоріжжя: Дніпровський металург, 2017 . 287 с.
2. Гринчак С.В. Кримінальна відповідальність за незаконну трансплантацію органів або тканин людини: *Монографія* / Наук. ред. Л.В. Дорош. Харків: Право, 2011. 296 с.
3. Данилевський А.О., Болдарь Г.Є. Кримінальна відповідальність за вчинення злочинів проти життя та здоров'я особи: проблеми кваліфікації та відмежування від суміжних складів злочинів: Наук.-практ. посібник. Луганськ: РВВ ЛДУВС ім. Е.Є. Дідоренка, 2011. 152 с.
4. Дудоров О.О., Хавронюк М. І. Відповідальність за домашнє насильство і насильство за ознакою статі (*науково-практичний коментар новел Кримінального кодексу України*) / за ред. М. І. Хавронюка. К.: Ваїте, 2019. 288 с.
5. Заславська М.Г. Неналежне виконання обов'язків щодо охорони життя та здоров'я дітей: соціальна

- обумовленість і склад злочину: *Монографія*. Х.: Право, 2013. 216 с.
6. Забуга Ю.Ю., Соловійова В.С., Нестеренко І.В. Особливості кримінальної відповідальності за умисне вбивство, вчинене у стані сильного душевного хвилювання. *Форум права*. 2020. № 2. С. 102-113.
 7. Зінченко І.О., Володіна О.О. Кваліфікація кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я особи: *навчальний посібник* / За заг. ред. М.І. Панова. Х.: Право, 2019. 248 с.
 8. Інструкція з визначення критеріїв перинатального періоду, живонародженості та мертвонародженості, затверджена наказом МОЗ України від 29 березня 2006 р. № 179. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>
 9. Порядок констатації та діагностичні критерії смерті мозку людини, затверд. Наказом МОЗ України від 9.11.2020 р. № 2559. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1260-20#Text>
 10. Кримінально-правова характеристика злочинів проти особи: *навч. посібник у схемах* / В. К. Грищук, Т. М. Луцький, О. Ф. Пасека, М. В. Самарчук. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2019. - 64 с.
 11. Куц В.М., Гізімчук С.В., Єгорова В.О. Кримінальна відповідальність за незаконне проведення дослідів над людиною: *Монографія*. Х.: Право, 2012. 304 с.
 12. Луцький Т. М. Кримінальна відповідальність за необережне заподіяння смерті в Україні: теорія та практика: *монографія*. Львів. Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 544 с.
 13. Михайлов В.Є. Кримінальна відповідальність за зараження вірусом імунодефіциту людини чи іншої невиліковної інфекційної хвороби: соціальна обумовленість та склад злочину : *Монографія* / В. Є. Михайлов. Х.: Право, 2011. 247 с.
 14. Основи законодавства України про охорону здоров'я: Закон України від 19.11.1992 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1993. № 4. Ст. 19.
 15. Про затвердження Порядку надання комплексної медичної допомоги вагітній жінці під час небажаної вагітності, форм первинної облікової документації та інструкцій щодо їх заповнення: Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 24.05.2013 р. № 423.
 16. Правила судово-медичного визначення ступеня тяжкості тілесних ушкоджень: Затверджені наказом Міністерства охорони здоров'я України від 17 січня 1995р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0255-95#Text>
 17. Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення: Закон України від 24 лютого 1994 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4004-12#Text>
 18. Про захист населення від інфекційних хвороб.: Закон України від 6.04. 2000 р. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1645-14#Text>
 19. Про запобігання та протидію домашньому насильству: Закон України від 7.12.2017 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-19#Text>

20. Про запобігання захворюванню на синдром набутого імунodefіциту (СНІД) та соціальний захист населення: Закон України від 23.12. 2010 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/155/98-%D0%B2%D1%80#Text>

19. Про судову практику в справах про злочини проти життя та здоров'я особи: *Постанова Пленуму Верховного Суду України* від 7 лютого 2003 р. № 2. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=v0002700-03>.

20. Про судову практику в справах про необхідну оборону : *Постанова Пленуму Верховного Суду України* від 26 квітня 2002 р. № 1 URL: <http://www.scourt.gov.ua/clients/vs.nsf>

21. Старко О. Л. Особливості кількісно-якісних вимірів умисних вбивств в Україні за період з 1992 р. по 2019 р. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. № 4. С. 273-276. URL : http://www.lsej.org.ua/4_2020/68.pdf

22. Старко О.Л. Проблеми кримінальної відповідальності за порушення прав пацієнта у сфері проведення клінічних випробувань лікарських засобів. *Порівняльно-аналітичне правознавство*. 2021. № 4. С. 303-307. URL : <http://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/255488/252553>

23. Старко О.Л. Умисне вбивство матерію своєї новонародженої дитини (кримінально-правове та кримінологічне дослідження) : *монографія*. Луцьк : ВНУ імені Лесі Українки, 2009. 188 с.

24. Сташис В.В., Бажанов М.І. Особа під охороною кримінального закону. Х.: Право, 1996. 224 с.

ТЕМА 4. Кримінальні правопорушення проти волі, честі та гідності особи

Семінарське заняття № 7 (2 год.)

1. Незаконне позбавлення волі або викрадення людини.
2. Насильницьке зникнення.
3. Захоплення заручників.
3. Торгівля людьми.
4. Використання малолітньої дитини для заняття жебрацтвом.
5. Незаконне поміщення в психіатричний заклад.
6. Примушування до шлюбу.

Теми рефератів, доповідей

1. Відмінність “Незаконного позбавлення волі або викрадення людини” від “Захоплення заручників”.
2. Спірні питання у визначенні потерпілого при кваліфікації злочину «Підміна дитини».
3. Поняття спеціального суб'єкта при встановленні елементів складу злочину, передбаченого ст. 151 КК.
4. Особливості об'єктивної сторони насильницького зникнення.

Виконати завдання:

1. Дати визначення понять: воля, честь, гідність, викрадення людини, захоплення заручників, заручник, торгівля людьми, експлуатація дітей, жебрацтво, психіатричний заклад, примушування, шлюб.
2. Проаналізувати вироки за ст. 146-151-2 КК України (Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/>)
3. Змодельувати ситуацію, яка відображає діяння, що містить склад: незаконного позбавлення волі або викрадення людини, захоплення заручників, торгівлі людьми, експлуатації дітей, використання малолітньої дитини для заняття жебрацтвом, примушування до шлюбу.
4. Проаналізувати дані офіційної статистики стосовно кримінальних правопорушень, передбачених ст. 149 КК України за 2022 р., згідно даних звіту Офісу Генерального прокурора України “Про зареєстровані кримінальні правопорушення та результати їх досудового розслідування” (URL:<https://gp.gov.ua/ua/posts/pro-zareyestrovani-kriminalni-pravoporushennya-ta-rezultati-yih-dosudovogo-rozsliduvann...>)

Література до теми

1. Андрушко А. В. Теоретико-прикладні засади запобігання та протидії злочинам проти волі, честі та гідності особи: *монографія*. Київ: Ваіте, 2020. 560 с.

2. Андрушко А.В. Окремі аспекти кримінальної відповідальності за захоплення заручників. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2017. № 3. С. 160–164

3. Андрушко А.В. Проблемні аспекти об’єктивної сторони насильницького зникнення. *Воєнний конфлікт і злочинність: соціально-гуманітарні, кримінально-правові та кримінологічні аспекти: збірник матеріалів Тринадцятої міжвузівської науково-практичної конференції* (м. Северодонецьк, 30 жовтня 2020 року). Северодонецьк: Луган. держ. ун-т внутр. справ імені Е.О. Дідоренка, 2021. С. 142–150.

4. Давлатов Ш.Б., Асеева А.В. Примушування до шлюбу в аспекті протидії домашньому насильству: криміналізація та іноземний досвід. *Правова позиція*. 2020. № 4(29). С. 102-106. DOI: <https://doi.org/10.32836/2521-6473.2020-4.20>

5. Декларація ООН про захист усіх осіб від насильницького зникнення від 18.12.1992 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_225#Text

6. Додаткова конвенція про скасування рабства, работоргівлі та інститутів і звичаїв, суміжних з рабством від 07.09.1956 р. Ратифікована УРСР 31.10.1958 р. URL: https://zakononline.com.ua/documents/show/140716__529193

7. Конвенція ООН про боротьбу з торгівлею людьми і експлуатацією проституції третіми особами від 02.12.1949 р. Ратифікована Україною 17.07.1997 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_162#Text

8. Конвенція ООН про права дитини від 20.11.1989 р. Ратифікована Україною 27.02.1991 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_021#Text

9. Кримінально-правова характеристика злочинів проти особи: *навч. посібник у схемах* / В. К. Гришук, Т. М. Луцький, О. Ф. Пасека, М. В. Самарчук. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2019. 64 с.

10. Кримінальний кодекс України: Науково-практичний коментар. Вид. шосте, перероб. і доп. / Відп. ред. Є. Л. Стрельцов. Х.: ТОВ «Одісей», 2013.

11. Особливості кваліфікації та розслідування злочинів, пов'язаних з торгівлею людьми та незаконною міграцією / Укладачі: Т.І. Созанський, кандидат юридичних наук, доцент; І.Б. Газдайка-Василишин, кандидат юридичних наук, доцент; О.В. Захарова, кандидат юридичних наук, доцент; Е.М. Мручковська, тренер, голова громадської організації «Сучасник плюс»; Р.М. Шехавцов, кандидат юридичних наук, доцент. Львів, 2019. 252 с.

10. Про психіатричну допомогу: Закон України від 22.02.2000 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1489-14#Text>

11. Про охорону дитинства: Закон України від 26.04.2001 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2402-14#Text>

12. Черевко К.О. Окремі питання кримінально-правової характеристики злочину, передбаченого ст. 150-1 КК України. *Вісник кримінологічної асоціації України*. 2015. № 3. С. 102-108.

ТЕМА 5. Кримінальні правопорушення проти статевої свободи та статевої недоторканості особи

Семінарське заняття № 8 (2 год.)

1. Кримінально-правова характеристика зґвалтування.

2. Кримінально-правова характеристика сексуального насильства.

3. Кримінально-правова характеристика примушування до вступу в статевий зв'язок.

4. Кримінально-правова характеристика статевої зносини з особою, яка не досягла шістнадцятирічного віку.

5. Кримінально-правова характеристика розбещення неповнолітніх.

6. Кримінально-правова характеристика домагання дитини для сексуальних цілей.

Теми рефератів, доповідей

1. Кваліфікуючі та особливо кваліфікуючі ознаки зґвалтування.

2. Розмежування сексуального насильства та зґвалтування.

3. Види спеціальних суб'єктів при кваліфікації злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканності особи.

4. Суспільна небезпека розбещення неповнолітніх.

Виконати завдання:

1. Дати визначення понять: зґвалтування, сексуальне насильство, добровільна згода, неповнолітній, малолітня дитина, статевая зрілість, примушування, форми розбещення неповнолітніх, дитяча порнографія.

2. Проаналізувати вироки за ст. 146-151-2 КК України (Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/>)

3. Проаналізувати дані офіційної статистики стосовно кримінальних правопорушень, передбачених ст.ст. 152-156-1 149 КК України за 2022 р., згідно даних звіту Офісу Генерального прокурора України “Про зареєстровані кримінальні правопорушення та результати їх досудового розслідування” (URL: <https://gp.gov.ua/ua/posts/pro-zareyestrovani-kriminalni-pravoporushennya-ta-rezultati-yih-dosudovogo-rozsliduvann...>).

Література до теми

1. Берднік І.В. До питання кваліфікації сексуального насильства в умовах міжнародного збройного конфлікту. *Аналітично-порівняльне правознавство*.

2022. № 6. С. 373-378. URL: <http://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/274200/269408>

2. Брич Л.П. Злочини проти статевої свободи та статевої недоторканності особи за законодавством України. Львів: Львівський держ. Ун-т внутр. Справ, 2010. 84 с.

3. Дудоров О.О. Злочини проти статевої свободи та статевої недоторканності особи (основні положення кримінально-правової характеристики: *практичний порадник*. Северодонецьк: РВВ ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка, 2018. 94 с.

4. Дудоров О. Новели кримінального законодавства щодо відповідальності за сексделікти: окремі проблемні аспекти. *Юридичний вісник України*. 1–7 лютого 2019 р. № 5. С. 12–13; 8–14 лютого 2019 р. № 6. С. 12–13.

5. Дудоров О.О., Задоя К.П. «Вік сексуальної згоди» у міжнародному праві, кримінально-правовій доктрині та Кримінальному кодексі України. *Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е.О. Дідоренка*. 2019. Вип. 1. С. 75–94.

6. Кваліфікація злочинів, підслідних органам внутрішніх справ: *Навч. посіб.* / За заг. ред. В.В. Коваленка; За наук. ред. О.М. Джужи та А.В. Савченка. – К.: Атіка, 2011. С. 125-161.

7. Конвенція Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу із цими явищами: Стамбул (Туреччина) від 11 травня 2011 р. URL: <https://rm.coe.int/1680093ddb2>.

8. Конвенція Ради Європи про захист дітей від сексуальної експлуатації та сексуального насильства: Ланцароте. 25 жовтня 2007 року. Ратифіковано з заявами Законом No 4988-VI від 20.06.2012 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_927#Text
9. Лисько Т.Д., Осадча І.А. Кримінальна відповідальність за зґвалтування: аналіз судової практики. *Правова держава*. 2022. № 46. С. 87-93. URL: <http://pd.onu.edu.ua/article/view/257814/256538>
10. Радутний О. Е. Розбещення та розпусні дії за ст. 156 КК України в кординатах правової визначеності. *Вісник Асоціації кримінального права України*. 2022. № 1(17). С. 120-145.
11. Скок О. Особливості кримінальної відповідальності за сексуальне насильство. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2022. № 1 (116). С. 282-289.
10. Дудоров О.О., Хавронюк М.І. Кримінальне право України: *Навч. посібник* / За заг. ред. М.І. Хавронюка. К.: Ваіте, 2014. 944 с.
10. Кримінальний кодекс України: Науково-практичний коментар. Вид. шосте, перероб. і доп. / Відп. ред. Є. Л. Стрельцов. Х.: ТОВ "Одіссей", 2013. 816 с.
11. Правила проведення судово-медичних експертиз (обстежень) з приводу статевих станів у бюро судово-медичної експертизи, затверджені наказом МОЗ № 6 від 17.01.1995 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0253-95#Text>
12. Про судову практику у справах про злочини проти статевої свободи та статевої недоторканості особи:

Постанова Пленуму Верховного Суду України від 30 травня 2008 р. № 5. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0005700-08#Text>

**ТЕМА 6. Кримінальні правопорушення
проти виборчих, трудових та
інших особистих прав
і свобод людини і громадянина**

Семінарське заняття № 9 (2 год.)

1. Кримінально-правова характеристика перешкоджання здійсненню виборчого права або права брати участь у референдумі, роботі виборчої комісії або комісії з референдуму чи діяльності офіційного спостерігача.

2. Кримінально-правова характеристика надання неправдивих відомостей до органу ведення Державного реєстру виборців або фальсифікація виборчих документів, документів референдуму, підсумків голосування або відомостей Державного реєстру виборців.

3. Кримінально-правова характеристика незаконного використання виборчого бюлетеня, бюлетеня для голосування на референдумі, голосування виборцем, учасником референдуму більш ніж один раз.

4. Кримінально-правова характеристика незаконного знищення виборчої документації або документів референдуму.

5. Кримінально-правова характеристика порушення таємниці голосування.

6. Кримінально-правова характеристика порушення порядку фінансування політичної партії, передвиборної агітації чи агітації референдуму

7. Кримінально-правова характеристика підкупу виборця, учасника референдуму.

Семінарське заняття № 10 (2 год.)

1. Кримінально-правова характеристика перешкоджання законній діяльності професійних спілок, політичних партій, громадських організацій.

2. Кримінально-правова характеристика перешкоджання законній професійній діяльності журналістів.

3. Кримінально-правова характеристика грубого порушення законодавства про працю.

4. Кримінально-правова характеристика невиконання заробітної плати, стипендії, пенсії чи інших установлених законом виплат.

5. Кримінальні правопорушення у сфері охорони права на об'єкти інтелектуальної власності: загальна кримінально-правова характеристика.

6. Кримінальні правопорушення, що посягають на інші особисті права і свободи громадян: загальна кримінально-правова характеристика.

7. Кримінальні правопорушення проти сім'ї : загальна кримінально-правова характеристика.

8. Кримінальні правопорушення проти свободи совісті: загальна кримінально-правова характеристика.

Теми рефератів, доповідей

1. Кримінально-правовий захист авторського права й суміжних прав.

2. Кримінально-правовий захист трудових прав громадян.

3. Кримінально-правова охорона приватного життя.

4. Поняття та зміст неправомірної вигоди як ознаки підкупу виборця.

Виконати завдання:

1. Дати визначення понять: виборче право, таємниця голосування, виборчі бюлетені, референдум, рівноправність громадян, недоторканність житла, недоторканність приватного життя, сплата аліментів, таємниця усиновлення (удочеріння), законодавство про працю, авторське право, трудові права, інші особисті права і свободи людини і громадянина, трудове законодавство, інтелектуальна власність.

2. Визначити момент закінчення кримінальних правопорушень за ст.ст. 157, 158-2, 161, 162, 172, 181.

3. Проаналізувати вироки за ст.ст. 161-169 КК України (Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/>)

4. Проаналізувати дані офіційної статистики стосовно кримінальних правопорушень, передбачених ст.ст. 157-184 КК України за 2022 р., згідно даних звіту Офісу Генерального прокурора України “Про зареєстровані кримінальні правопорушення та результати їх досудового розслідування”. URL: <https://gp.gov.ua/ua/posts/pro-zareyestrovani-kriminalni-pravoporushennya-ta-rezultati-yih-dosudovogo-rozsliduvann...>

5. Змодельуйте ситуацію, яка відображає склад: перешкоджання здійсненню виборчого права або права брати участь у референдумі, роботі виборчої комісії або комісії референдуму чи діяльності

офіційного спостерігача; незаконного знищення або пошкодження виборчої документації або документації референдуму; підкупу виборця, учасника референдуму, члена виборчої комісії або комісії з референдуму; порушення таємниці голосування; порушення рівноправності громадян залежно від їх расової, національної, регіональної належності, релігійних переконань, інвалідності та за іншими ознаками.

6. Змодельуйте ситуацію, яка відображає склад порушення недоторканності житла. Вкажіть ознаки «житла», «іншого володіння особи». Наведіть максимально повний перелік об'єктів, які можуть бути визнані житлом або іншим володінням особи.

Література до теми

1. Білаш Олександр. Кримінально-правова характеристика незаконних дій щодо релігійних споруд або святинь : *монографія* ; передм. : Є.Л. Стрельцов. Ужгород : Видавництво Олександри Гаркуші, 2015. 212 с.
2. Буряк К. М. Професійна діяльність журналістів як об'єкт кримінально-правової охорони. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. Випуск 2. Херсон, 2017. Том 2. 176 с. С. 63–66.
3. Виборчий кодекс України від 19 грудня 2019 року № 396-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/396-20#Text>
4. Гальцова В. В. Об'єкт та система злочинів проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини та громадянина (розділ V Особливої частини Кримінального кодексу України). *Право і Безпека*. 2011. № 2. С. 223-227. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Pib_2011_2_51.pdf
5. Горпинюк О.П. Інформаційна приватність та її захист від злочинних посягань в Україні: *Монографія*. Львів: БОНА, 2014. 324 с.
6. Зінченко І. О., Шевченко Є. В. Загальна характеристика кримінальних правопорушень проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина (статті 157–184 КК). Кримінальні правопорушення проти виборчих прав громадян (статті 157–160 КК). *Вісник асоціації кримінального права України*. 2020. Вип. 2 (14). С. 366–406. URL: <http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:vGSU568j2oEJ:vakp.nlu.edu.ua/article/view/218751/219460+&cd=8&hl=ru&ct=clnk&gl=mt&client=safari>
7. Конвенція про захист прав і основних свобод людини від 04.11.1950 р. Ратифікована Україною 17.07.1997 р.. *Права людини. Міжнародні договори України, декларації, документи* / Упоряд. Ю.К. Качуренко. К.: Юрінфор. 1992. 200 с.
8. Конвенція про права дитини від 20 листопада 1989 р. Ратифікована Україною 27 лютого 1991р. *Права людини. Міжнародні договори України, декларації, документи* / Упоряд. Ю.К. Качуренко. К.: Юрінфор. 1992. 200 с.
9. Кримінально-правовий аналіз злочинних посягань на свободу слова та перешкоджання професійній діяльності журналістів : *науково-методичні рекомендації* / Є.О. Гладкова. Харків :Харківський національний університет внутрішніх справ, 2016. 68 с.
10. Мовчан Р. Кримінальна відповідальність за виборчі правопорушення :аналіз останніх законодавчих змін. *Вісник Львівського університету*. Серія юридична. 2021. Випуск 72. С. 131–139.
11. Маркін В.І. Кримінально-правова охорона свободи віросповідання в Україні: *Автореф. дис. ... канд. юрид. наук*. Львів, 2012. 18 с.
12. Міжнародний пакт про громадянські та політичні права від 16 грудня 1966 р. *Права людини. Міжнародні договори України, декларації,*

документи / Упоряд. Ю.К. Качуренко. К.: Юрінфор. 1992. 200 с.

13. Островський О.С. Кримінальна відповідальність за порушення прав людини на свободу віросповідання за кримінальним правом України: *Автореф. дис. ... канд. юрид. наук.* Львів, 2014. 21с.
14. Калмиков Д. О. Кримінальна відповідальність за експлуатацію дітей: *Монографія.* Наук. ред. М.І. Хавронюк. Луганськ: РВВ ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка, 2012, 560 с.
15. Кодекс законів про працю України від 10.12.1971 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text>.
16. Орлеан А.М. Кримінально-правове забезпечення в Україні охорони людини від експлуатації: *Монографія.* Кам'янець-Подільський: ПП Буйницький О.А., 2014. 456 с.

ТЕМА 7. Кримінальні правопорушення проти власності

Семінарське заняття № 11 (2 год.)

1. Кримінально-правова характеристика крадіжки,
2. Кримінально-правова характеристика грабежу.
3. Кримінально-правова характеристика розбою.

4. Кримінально-правова характеристика вимагання та шахрайства.

5. Кримінально-правова характеристика привласнення, розтрата майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем.

Семінарське заняття № 12 (2 год)

1. Кримінально-правова характеристика інших корисливих кримінальних правопорушень проти власності.

2. Кримінально-правова характеристика заподіяння майнової шкоди шляхом обману або зловживання довірою.

3. Кримінально-правова характеристика умисного знищення або пошкодження майна. Умисне пошкодження об'єктів електроенергетики.

4. Кримінально-правова характеристика погрози знищення майна та необережного знищення або пошкодження майна.

5. Кримінально-правова характеристика самовільного зайняття земельної ділянки та самовільне будівництво.

Теми рефератів, доповідей

1. Відмежування крадіжки від суміжних злочинів.
2. Відмежування розбою від вимагання.
3. Вплив предмету викрадення на кваліфікацію злочинного діяння.

Виконати завдання:

1. Дати визначення понять: Крадіжка, грабіж, розбій, погроза застосування насильства, вимагання, шахрайство, привласнення майна, розтрата майна, знищення майна, вартість крадіжки.
2. Визначити момент закінчення кримінальних правопорушень за ч. 1 ст. 187, ст. 194, 195, 197, 198.
3. Проаналізувати вироки за ст. 185-187 КК України (Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/>)
4. Проаналізувати дані офіційної статистики стосовно кримінальних правопорушень, передбачених ст.ст. 185-198 КК України за 2022 р., згідно даних звіту Офісу Генерального прокурора України “Про зареєстровані кримінальні правопорушення та результати їх досудового розслідування” (URL:<https://gp.gov.ua/ua/posts/pro-zareyestrovani-kriminalni-pravoporushennya-ta-rezultati-yih-dosudovogo-rozsliduvann...>).
5. Змодельуйте ситуацію, яка відображає склад грабежу. Схематично зобразіть насильство в грабежі.
6. Змодельуйте ситуацію, яка відображає склад розбою. Схематично зобразіть насильство в розбої.
7. Розмежуйте насильницький грабіж і розбій.

8. Змодельуйте ситуацію, яка відображає переростання крадіжки в грабіж або розбій, грабежу в розбій.
9. Змодельуйте ситуацію, яка відображає склад дикрадення води, електричної або теплової енергії шляхом її самовільного використання. Вкажіть способи викрадення електричної або теплової енергії шляхом її самовільного використання, зазначені у відповідній постанові Пленуму Верховного Суду України.
10. Змодельуйте ситуацію, яка відображає склад вимагання. Схематично зобразіть зміст погрози у вимаганні.
11. З’ясуйте, у яких випадках прекурсори, обладнання для виготовлення наркотичних засобів та психотропних речовин, речі, що знаходяться при померлому, вогнепальна зброя, транспортні засоби можуть виступати предметами злочинів проти власності.

Обґрунтуйте свою позицію з посиланням на відповідні положення постанов Пленуму Верховного Суду України.

Література до теми

1. Антонюк Н.О. Кримінальна відповідальність за заподіяння майнової шкоди шляхом обману або

- зловживання довірою: *Монографія*. Львів: ПАІС, 2008. 216 с.
2. Антонюк Н.О. Кримінально-правова охорона власності : *навч. посіб.* Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2012. 514 с.
 3. Бабенко А.М., Палій М.В. Крадіжка та шахрайство як види корисливих кримінальних правопорушень : соціально-правова та віктимологічна характеристика. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. № 1. С. 564-568.
 4. Берзін П. С., Волинець Р. А., Хоменко М. М. Право на майно та майнове право як предмети заволодіння, що вчиняється шляхом зловживання службовою особою своїм службовим становищем (ч. 2 ст. 191 КК України). *Вісник Асоціації кримінального права України*. 2021. № 1(15) С. 126-149.
 5. Дорохіна Ю.А. Злочини проти власності. Теоретико-правове дослідження : *монографія*. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2016. 744 с.
 6. Хавронюк М.І., Дудоров О.О., Луцик В.В., Задоя К.П., Карчевський М.В. Злочини проти власності: правова кваліфікація і методика розслідування. Київ: Дакор, 2019. 448 с.
 7. Кримінальне право України. Особлива частина: *підручник* / за ред. В. Я. Тація, В. І. Борисова, В. І. Тютюгіна. 6-те вид., переробл. і допов. Харків: Право, 2020. 768 с.
 8. Кримінально-правова характеристика злочинів проти власності: *навч. посібник у схемах* / О. З. Мармура, О. Ф. Пасєка, В. Ф. Примаченко, Т. Р. Сабанюк. Львів, 2019. 44 с.
 9. Мовчан Р. О. Про особливості конструювання складу злочину, передбаченого ч. 3 ст. 197-1 Кримінального кодексу України. *Право і суспільство*. 2019. № 5. Ч. 2. С. 128-134. URL: http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2019/5_2019/part_2/23.pdf
 10. Огляд судової практики Касаційного кримінального суду. Рішення, внесені до ЄДРСР, за січень – травень 2022 року / Упоряд. заступник голови Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду канд. юрид. наук В. В. Щепоткіна, правове управління (Ш) департаменту аналітичної та правової роботи апарату Верховного Суду. Київ, 2022. 100 с.
 11. Огляд судової практики Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду у провадженнях про злочини проти власності. Рішення, внесені до ЄДРСР за період з 01.01.2018 по 01.08.2109. Київ, 2019. 50 с. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/Ogljad_KK_S.pdf
 - 12.
 13. Парамонова О. С. Поняття та види насильницьких злочинів проти власності за Кримінальним кодексом України. *Право і суспільство*. 2020. № 2. Ч. 3. С. 58-64
 14. Про судову практику у справах про злочини проти власності : Постанова пленуму Верховного Суду України № 10 від 6.11. 2009 р.. Постанови Пленуму Верховного Суду України в кримінальних справах. К.: ЦУЛ, 2013.

15. Савченко А.В., Шуляк Ю.Л. Кримінальна відповідальність за шахрайство в Україні та за кордоном: порівняльно-правове дослідження. К.: Вид-во ТОВ «НВП «Інтер-сервіс», 2013. 216 с.

ТЕМА 7. Кримінальні правопорушення у сфері господарської діяльності

Семінарське заняття № 13 (2 год.)

1. Кримінальні правопорушення проти порядку обігу грошей, цінних паперів, інших фінансових документів.
2. Кримінальні правопорушення проти системи оподаткування.
3. Кримінально-правова характеристика кримінальних правопорушень, передбачених ст.ст. 201, 201-1, 201-2 КК України.
4. Кримінальні правопорушення проти системи бюджетного регулювання.
5. Кримінальні правопорушення проти порядку заняття підприємницькою чи іншою господарською діяльністю.
6. Кримінальні правопорушення у сфері добросовісної конкуренції.
7. Кримінальні правопорушення проти прав і законних інтересів споживачів.

Теми рефератів, доповідей

1. Теоретичні та практичні питання встановлення обов'язкового корисливого мотиву при фінансових зловживаннях.
2. Відмінність порушення порядку зайняття господарською та банківською діяльністю від заняття забороненими видами господарської діяльності.
3. Поняття легалізації (відмивання) грошових коштів та іншого майна, здобутих злочинним шляхом.

Виконати завдання:

1. Дати визначення понять: гроші, державні цінні папери, білети державної лотереї, марки акцизного податку, голографічні захисні елементи, електронні гроші, контрабанда, митний кордон України, митний контроль, лісоматеріали, рідкісні породи дерев, гуманітарна допомога, благодійні пожертви, диски для лазерних систем зчитування, матриці, азартні ігри, лотереї, підакцизні товари, легалізація (відмивання) майна, одержаного злочинним шляхом. Умисне порушення вимог законодавства про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення. Умисне порушення вимог законодавства про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним

шляхом, бюджетні кошти, податки, збори (обов'язкові платежі), контрольні марки, знаки для товарів і послуг, фірмове найменування, відомості, що становлять комерційну або банківську таємницю, інсайдерська інформація, приватизація державного, комунального майна

2. Визначити момент закінчення кримінальних правопорушень за ч. 1 ст. 201, ст. 201-1, ст. 201-2, ст. ст. 204, 212, 232.

3. Проаналізувати вироки за ст.ст. 201-1, 201-2, 212 КК України (Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/>).

4. Охарактеризувати предмет кримінального правопорушення за ст. 201-2 КК України.

Література до теми

1. Бартош І.І. Кримінально-правова охорона господарських відносин у сфері функціонування енергетичного ринку: дис. ... д-ра філософії: 081. Вінниця, 2022. 256 с.
2. Дудоров О.О. Кримінальна відповідальність за незаконну діяльність з організації або проведення азартних ігор, лотерей: аналіз законодавчих новел. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2021. № 5. С. 144–152.
3. Дудоров О.О., Мовчан Р.О. Про рекриміналізацію товарної контрабанди в контексті євроінтеграційних прагнень України. *Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е.О.*

Дідоренка. 2021. Вип. 3. С. 75–94. URL: <https://r.donnu.edu.ua/bitstream/123456789/2606/1/17.pdf>

4. Дудоров О.О., Мовчан Р. Кримінально-правова протидія контрабанді лісу: очікування, реалії, перспективи. URL: https://yurincom.com/legal_practice/analitychna_yurysprudentsiia/kryminalno-pravova-protydiia-kontrabandi-lis
5. Дудоров О.О., Мовчан Р.О. Кримінальні правопорушення проти порядку господарювання (погляд розробників проекту нового кримінального кодексу України). *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. № 5. С. 321-325. URL: http://lsej.org.ua/5_2023/79.pdf
6. Кримінально-правова характеристика злочинів у сфері господарської діяльності: *посібник для підрозділів Національної поліції у схемах* / А. Б. Кудлак, О. Ф. Пасека. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2019. 120 с.
7. Кримінальні правопорушення у сфері господарської діяльності (в схемах) : *навчальний посібник* / [А. О. Винник, О. З. Мармура, О. Ф. Пасека]; за ред. О. Ф. Пасеки. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2023. 160 с.
8. Мовчан Р.О. Кримінальна відповідальність за контрабанду «спеціальних» предметів: законодавчі реалії та перспективи (на прикладі контрабанди лісу). *Науково-інформаційний вісник Івано-*

- Франківського університету права імені Короля Данила Галицького. Серія Право. 2023. Вип. 15. С. 264–277.*
9. Митний кодекс України : Кодекс України від 13 березня 2012 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text>.
 10. Податковий кодекс України від 02 грудня 2010 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>.
 11. Про вилучення з обігу, переробку, утилізацію, знищення або подальше використання неякісної та небезпечної продукції : Закон України від 14 січня 2000 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1393-14#top>.
 12. Про державне регулювання діяльності щодо організації та проведення азартних ігор : Закон України від 14 липня 2020 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/768-20#Text>.
 13. Про державні лотереї : Закон України від 6 вересня 2012 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5204-17#top>.
 14. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань : Закон України від 15 травня 2003 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15#Text>.
 15. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування : Закон України від 23 вересня 1999 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1105-14#top>.
 16. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення : Закон України від 6 грудня 2019 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/361-20#n891>
 17. Про гуманітарну допомогу : Закон України від 22 жовтня 1999 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1192-14#Text>.
 18. Про практику розгляду судами кримінальних справ про виготовлення або збут підроблених грошей чи цінних паперів: *Постанова Пленуму Верховного Суду України № 6 від 12.04.1996 р.* / Постанови Пленуму Верховного Суду в кримінальних справах. К.: ЦУЛ, 2013. 396 с.
 19. Про практику застосування судами законодавства про відповідальність за окремі злочини у сфері господарської діяльності: *Постанова Пленуму Верховного Суду України № 3 від 25.04.2003 р.* / Постанови Пленуму Верховного Суду в кримінальних справах. К.: ЦУЛ, 2013. 396 с.
 20. Про деякі питання застосування законодавства про відповідальність за ухилення від сплати податків, зборів, інших обов'язкових платежів: *Постанова Пленуму Верховного Суду України № 15 від 8.10.2004 р.* / Постанови Пленуму Верховного Суду в кримінальних справах. К.: ЦУЛ, 2013. 396 с.
 21. Про практику застосування судами законодавства про кримінальну відповідальність за легалізацію (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом: *Постанова Пленуму Верховного Суду України №5 від 15.04.2005 р.* / Постанови Пленуму Верховного Суду в кримінальних справах. К.: ЦУЛ, 2013. 396 с.

22. Стрельцов Є.Л., Притула А.М. Контрабанда: склад злочину: наук.- практик. коментар. Одеса: Фенікс, 2012. 50 с.
23. Топчій В.В., Дідківська Г.В., Мудряк Т.О. Кримінальна відповідальність за злочини у сфері господарської діяльності: *навч. посіб.* Держ. фіскальна служба України, Ун-т ДФС України, Союз юристів України ГО «Всеукраїнська асоціація кримінального права». Вінниця «ТВОРИ», 2019. 320 с.
24. Хоменко В. Ухилення від сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування та страхових внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування в системі злочинів у фіскальній сфері. *Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ.* № 116. 2020. С. 22-30.

ТЕМА 8. Кримінальні правопорушення проти довкілля

Семінарське заняття № 14 (2 год.)

1. Поняття, загальна характеристика і види кримінальних правопорушень проти довкілля.
2. Кримінальні правопорушення проти встановленого порядку екологічної безпеки.
4. Кримінальні правопорушення проти встановленого порядку раціонального використання водних об'єктів атмосферного повітря.
4. Кримінальні правопорушення проти встановленого порядку використання землі і її надр.

5. Кримінальні правопорушення проти встановленого порядку використання рослинного світу.
6. Кримінальні правопорушення проти встановленого порядку використання тваринного світу

Теми рефератів, доповідей

1. Спірні питання у визначенні засобів та знарядь вчинення злочину при кваліфікації незаконного полювання.
2. Кримінально-правова охорона вод.

Виконати завдання:

1. Дати визначення понять: екологічна безпека, екологічне забруднення, відомості про екологічний стан або захворюваність населення, забруднення або псування земель, ґрунтовий покрив земель, землі водного фонду, бурштин, атмосферне повітря, законодавство про континентальний шельф України, незаконна порубка лісу, незаконне полювання, рибний, звіриний або іншим водний добувний промисел, ветеринарні правила, об'єкти природно-заповідного фонду.
2. Проаналізувати вироки за ст.ст. 239-2, 240-1, 246, 248, 253 КК України (Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/>)
3. Змодельовати ситуацію, яка відображає діяння, що містить склад: невжиття заходів щодо ліквідації наслідків екологічного забруднення; приховування або перекручення відомостей про екологічний стан або

захворюваність населення; незаконне видобування, збут, придбання, передача, пересилання, перевезення, переробка бурштину; забруднення або псування земель; незаконної порубка або незаконне перевезення, зберігання, збут лісу; незаконного полювання; Незаконне зайняття рибним, звіриним або іншим водним добувним промислом.

4. Охарактеризувати предмет кримінального правопорушення за ст. 246 КК України.

Література до теми

1. Бражник А.А., Могильчук О.О. Незаконна порубка або незаконне перевезення, зберігання, збут лісу: значення для кваліфікації окремих об'єктивних ознак. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. № 7. С. 312-317. С. 316. http://www.lsej.org.ua/7_2020/81.pdf
2. Бурлака Павло. Відмежування незаконної порубки лісу від деяких інших кримінальних правопорушень. *Вісник прокуратури*. 2018. № 10. URL:https://vpzhr.gp.gov.ua/ua/guidance_vpzhr.html?_m=publications&_t=rec&id=242615&fp=10
3. Дудоров Олександр. Кримінально-правові проблеми сучасної України (вибрані праці). Київ: Ваіте, 2022. – 632 с.
4. Дудоров О.О., Мовчан Р.О., Письменський Є.О. Істотна шкода як наслідок незаконної порубки лісу: ретроспектива, сьогоdnішній стан і перспектива кримінального закону. *Вісник ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка*. 2022. № 3 (99). С. 87-111.
5. Дудоров О.О., Письменський Є.О. Кримінально-правова кваліфікація незаконної порубки лісу: практ. пос. – Северодонецьк: РВВ ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка, 2017. – 213 с.
6. Міжнародна конвенція по запобіганню забруднення моря нафтою (1954 р.) з поправками (1962, 1969, 1971 р.р. Міжнародне право в документах. М. 2004.
7. Про мисливське господарство та полювання: Закон України від 22 лютого 2000 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2000, № 18, ст.132
8. Про охорону атмосферного повітря: Закон України від 16 жовтня 1992 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1992, № 50, ст.678
9. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України від 25 червня 1991 р. *Відомості Верховної Ради України* 1991. № 41, ст.546
10. Про природно-заповідний фонд України: Закон України від 16 червня 1992 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1992, № 34, ст. 502
11. Про тваринний світ: Закон України від 13 грудня 2001 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2002, № 14, ст.97
12. Про судову практику у справах про злочини та інші правопорушення проти докiлля: *Постанова Пленуму Верховного Суду України від 10 грудня 2004 року № 17. URL:*

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0017700-04#Text>

13. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / за ред. М. І. Мельника, М. І. Хавронюка. 11-те вид., переробл. та допов. Київ : ВД «Дакор», 2019. 1384 с.
14. Злочини проти довкілля: кримінально-правова характеристика: *навчальний посібник* / за редакцією О.О. Дудорова. Луганськ: ЛДУВС України імені Е.О. Дідоренка, 2014. 615 с.
15. Сокол М.В., Старко О.Л. Об'єктивні ознаки незаконної порубки або незаконного перевезення, зберігання та збуту лісу. AREA NAUKI. Lublin, 2023. С. 92-103. URL : [file:///C:/Users/Admin/Downloads/Area%20Nauki%20-%201%20\(10\)%202023.pdf](file:///C:/Users/Admin/Downloads/Area%20Nauki%20-%201%20(10)%202023.pdf)